

Ett solvarv närmare månen

Ett år har gått sedan Mikael Genberg gav offentlighet åt planerna på att sätta ett litet hus på månen. Ett viktigt besked har kommit: Det går att genomföra.

"Sky's the limit", brukar det heta. Bara himlen begränsar.

Västeråskonstnären Mikael Genberg gick ännu en bit längre.

En liten röd stuga med vita knutar. På månen, som i genomsnitt befinner sig på 384 000 kilometers avstånd från jorden.

Sedan arbetet med projektet började för drygt två år sedan har skeptisismen varit stor, frågorna många.

Men reaktionerna har framför allt varit nyfikna och positiva, om man får tro Mikael Genberg själv.

– Vid första anblicken känner sig folk tveksamma och tänker kanske "vad är det för dåre?". Men får de bara höra mer i detalj hur konkreta planerna är så blir de intresserade.

Den största invändningen handlar om det ekonomiska. Bedömningen "ekonomiskt rimligt" har gjorts, men kostnaden för projektet uppskattas till 500 miljoner kronor.

– Jämfört med andra projekt och hur mycket pengar som avänds till marknadsföring i Sverige varje år, så känns det ändå inte så avskräckande. Kampanjen för OS i Stockholm 2004 gick på 300 miljoner kronor.

Tanken är att bidrag från stat, rymdföretag och andra företag ska kunna ordna en tillräcklig mängd pengar.

Även internationellt har projektet givit visst eko. Exempelvis sammanslutningen ILEWG (betyder ungefär internationella arbetsgruppen för månforskning) ställde sig positiv till projektiden vid ett möte i våras.

Det är tänkbart att flera intressenter kan åka med på samma resa, så att säga. Därigenom skulle kostnaderna kunna fördelas på ännu fler.

Det som konkret hänt under det senaste året är att Rymdbolaget gjort en omfattande teknisk förstudie. Den behandlar allt ifrån materialfrågor till hur själva landningen ska gå till.

Förstudien var det som gav det nödvändiga beskedet att projektet är genomförbart. Den tjänar också syftet att ge projektet råg i ryggen och större trovärdighet.

Det är viss skillnad på att presentera en tokig idé mot att presentera en tokig idé med en gedigen utredning från Rymdbolaget som stöd.

– Men det är inte bara att sätta upp ett hus där uppe, det krävs mycket ytterligare avancerat arbete, säger Mikael Genberg.

Han hänvisar till att det hittills bara är amerikaner och ryssar som lyckats genomföra en landning på en annan himlakropp.

– Men Sverige räknar sig som ett av fem länder som har den tekniska kompetensen att genomföra en månlandning.

Stugan ska vara 2x3x2 meter och kan vara uppblåsbar och/eller utfällbar i ultralätt material. Det viktigaste är att det ser ut som en stuga och har en konstruktion som kan stå intakt i tusentals år.

Mikael Genberg anger fyra syften för projektet:

● Konstnärligt

– All konst ska ligga i betraktarens öga men jag tycker att det finns en poetisk och surrealistisk ton av själva verket. Det är intressant också med konstnärens roll, om jag som konstnär kan ena så många delar av ett land som behövs för att genomföra detta.

● Tekniskt/vetenskapligt

– Det är givetvis en extremt stor teknisk utmaning för svensk rymdindustri att genomföra en månlandning. Det ger ett flertal vetenskapliga möjligheter. Exempelvis en chans att undersöka den tunna atmosfären kring månen.

● Politiskt

– Att skapa en symbol för Sverige som denna skulle ge stolthet och stärka bilden av Sverige som högteknologisk nation.

● Kommersiellt

– Bolag som lägger pengar på detta kan stärka sina varumärken enormt. Men själva stugan ska vara reklamfri.

Ytterligare exempel ur nyttoaspekt, enligt Genberg:

– Kina sköt upp en taikonaut i rymden nyligen och veckan därpå fick landet väldig respekt. Som ett exempel hade Veckans affärer här i Sverige sex sidor om "det kinesiska undret" och hyllade Kinas tekniska utveckling.

– Jag hoppas att huset får samma symbolvärde för Sverige som operahuset i Sydney fått för Australien.

Det finns en tidsplan fastställd och den stämmer ännu hyfsat överens med verkligheten.

Snart kommer ett erbjudande att nå företag som är kunniga på området. Efter det vet projektörerna vad de har och till exakt vilket pris.

Går allt som det ska får vi se en röd liten stuga på månen 2008.

Innan dess ska detaljerade studier och kalkyler göras och sedan också förstås själva tillverkningen.

– Det svåraste är på sätt och vis redan gjort – att gå från tokig idé till konkreta planer.

Erik Jullander
021-19 92 68
erik.jullander@vlt.se

